

[Bjørn Westh]

Den 27. maj skrev jeg et brev til landbrugsministeren om, at jeg ikke syntes, at det, der var sket på landbrugsområdet, var så godt forberedt, og at det ville være klogt at tale om det i sommerens løb. Socialdemokratiet havde jo også nogle tanker; vi gerne ville have ind i diskussionen, og som bl. a. er udtrykt i to forslag, lovforslag nr. L 166 og beslutningsforslag nr. B 70. Der kan imidlertid også være andre forslag, socialdemokratiet gerne vil have taget op, og da regeringen nu erkender, at det ikke var så godt forberedt, vil vi bede om, at behandlingen af vores forslag standses, og at denne – og det gælder også den følgende – sag henvises til fornyet udvalgsbehandling.

Formanden:

Det er ønsket, at også denne sag, lovforslag nr. L 166, behandles videre i udvalget. Under indtryk af den sammenhæng med de øvrige forslag, som forslagsstillerne har nævnt, foreslår jeg allerede nu, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 70:

Forslag til folketingsbeslutning om en finansieringsreform for landbruget, der bygger på en jordbankordning og/eller indekslån.

Af Bjørn Westh (S) og Steenholdt (GrønL.) m. fl.

(Fremsat 16/2 83. Første behandling 25/3 83. Betænkning 1/6 83).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Bjørn Westh (S):

Jeg vil gerne understrege, at når vi også ønsker dette beslutningsforslag tilbage til udvalget, sker det ikke, fordi vi gerne vil have en rent teknisk behandling af det, men fordi vi gerne vil have en egentlig forhandling og en udformning af det, som vi så kan vedtage i fællesskab.

Formanden:

Jeg foreslår, at også denne sags behandling standses, og at forslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sagens videre behandling stilles herefter i bero.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Tredje behandling af lovforslag nr. L 123:

Forslag til lov om landsspil i forbindelse med hestevæddeløb (V 6-spil).

(Fremsat 27/1 83. Første behandling 11/2 83. Betænkning 27/5 83. Anden behandling 31/5 83).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 100 stemmer mod 68; 4 stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Tredje behandling af lovforslag nr. L 134:

Forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v. og af lov om folkeskolen.

(Fremsat 28/1 83. Første behandling 8/2 83. Betænkning 20/5 83. Anden behandling 31/5 83. Tillægsbetænkning 1/6 83).

Der var stillet 6 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Mette Groes (S):

Socialdemokratiet undlader at stemme for ændringsforslag nr. 1 og 2. Vi er ikke begejstret for dem, men da de indebærer muligheden for en vis forbedring, vil vi ikke afvise dem.

Ændringsforslag nr. 3 vil vi stemme for, efter at ministeren nu har belyst, at der alene er tale om noget rent praktisk, der ikke udvider adgangen til at udbrede deltidsbetjening som princip.

Ændringsforslag nr. 4 vil vi stemme imod. Det er for langt fra vort ønske om et rigtigt obligatorium uden dispensationsmulighed og dårligere end det, der blev vedtaget forleden dag.

Ændringsforslag nr. 6 kan vi tilslutte os af hensyn til muligheden for at få indført planlægningsbestemmelser.

Loven som sådan stemmer vi imod. Den giver ikke de garantier imod udhuling af bibliotekssystemet, som vi ønsker os.

Ingerlise Koefoed (SF):

Ved andenbehandlingen af forslaget til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m.v. og af lov om folkeskolen skete der jo det, at vi desværre fik nedstemt vores ændringsforslag, som havde til formål, når bibliotekerne skulle gå over til bloktilskud, i hvert fald at sikre, at der var visse minimumsnormer, så borgerne kunne regne med, at deres biblioteker fortsat ville kunne give dem en rimelig og god biblioteksbetjening.

Tilbage stod nogle ændringsforslag fra det radikale venstre, som jeg karakteriserede som lidt vege og lidt vattede måske, men som dog var bedre end ingenting.

Da vi var færdige ved anden behandling stod vi tilbage med et forslag om en ændring af biblioteksloven, som faktisk var næsten lige så dårligt som det forslag, som ministeren havde forelagt os ved førstebehandlingen.

Da sagen kom tilbage i udvalget, skete der det under udvalgsbehandlingen, at det radikale venstre og socialistisk folkeparti genoptog de ændringsforslag fra det radikale venstre, som var forkastet i første omgang, og det er derfor klart, at vi nu her i dag vil stemme for disse ændringsforslag.

Jeg vil stadig sige, at det ikke er så godt, som vi havde ønsket det, men vi er ikke altid så absolutistiske. Det er vigtigt, at der står nogle principper i biblioteksloven om opsøgende biblioteksarbejde og om musikbiblioteksarbejde, og jeg kan love, at vi vender tilbage til denne sag, og at vi prøver på, sammen med de partier, der har en vis forståelse for, hvad folkebiblioteker betyder, at genoptage sagen, når der er gået nogen tid og vi har fået nogle erfaringer for, hvordan de nye bestemmelser virker ude i kommunerne.

Der er samtidig kommet et ændringsforslag fra ministeren for kulturelle anliggender og fra regeringspartierne om, hvordan man i kommuner med over 5.000 indbyggere muligvis – muligvis, siger jeg – skal ansætte faguddannede bibliotekarere som ledere.

Dette ændringsforslag er efter vores mening et meget dårligt ændringsforslag. Det giver mulighed for nogenlunde at fortsætte den urimelige dispensationspraksis, der i årevis har været i bibliotekerne og i kommunerne. Man har i bemærkningerne til ændringsforslaget puttet noget ind med, at i kommuner med over 9.000 indbyggere skal man ansætte faguddannede bibliotekarere, når den gamle deltidsbibliotekar er faldet fra. Det skulle være sådan en slags lokkemad, kan jeg forstå, men det viser sig, at det drejer sig om 6-7 kommuner, og det er ikke nok til at få os til at hoppe på limpinden.

I øvrigt vil jeg godt her takke kulturministeriet for, at det lykkedes i går så sent at få svar frem på nogle spørgsmål, som vi også kom til at stille meget sent. Jeg er i hvert fald glad for, at vi fik svarene.

Vi vil stemme for ændringsforslag nr. 1, ændringsforslag nr. 2 og ændringsforslag nr. 3.

Vi vil stemme imod ændringsforslag nr. 4, og når dette ændringsforslag er forkastet, hvad det muligvis bliver – det kan jeg ikke sige – vil vi opretholde ændringsforslag nr. 5, så vi i hvert fald får noget ind i biblioteksloven om, hvad der skal ske i de kommuner, der har ikke-faguddannede bibliotekarere som

[Ingerlise Koefoed]

ledere af deres biblioteker. Ændringsforslag nr. 6 stemmer vi for. Og vi stemmer imod loven til sidst.

Eva Møller (KF):

Jeg skal på det konservative folkepartis vegne tilkendegive, at vi vil undlade at stemme til ændringsforslag nr. 1 og nr. 2, og at vi, som det står i tillægsbetænkningen, kan stemme for de øvrige ændringsforslag.

Vores holdning til biblioteksloven er, at vi ønsker en bibliotekslov, som giver borgerne et godt og fornuftigt kulturelt tilbud, men som samtidig kan skaffes for de begrænsede ressourcer, vi i øjeblikket har til rådighed. Disse formål mener vi at kunne tilgodese ved biblioteksloven i den form, den får, dersom vi stemmer på den tidligere anførte måde.

Povl Brøndsted (V):

Med hensyn til ændringsforslag nr. 1 og 2 har det fornyede udvalgsarbejde ikke ændret vor stilling. Vi undlader at stemme til dem.

De fire øvrige ændringsforslag går vi ind for i erkendelse af, at forandringen for de pågældende ni kommuner, der rammes af det, bliver ret umærkbar, idet det er kommuner med meget store biblioteksvæsen i forvejen. Derfor mener vi, at det kan være ret så rimeligt, og vi stemmer for det.

Jeg vil gerne til fru Ingerlise Koefoed sige, at jeg synes, det er meget flot at stå her og lade, som om fru Ingerlise Koefoed er den eneste – og hendes parti selvfølgelig med – der har forståelse for bibliotekerne. Det har SF nu ingen eneret på. Jeg mener, vi kan sige, at der i bred almindelighed er meget stor interesse for det danske biblioteksvæsen og derfor også for at få ændringer og ændringsforslag, der kan være med til at forbedre det. Der kan ikke være nogen, der skal bryste sig særligt af at ville lave ændringer, der skulle være af overordentlig speciel karakter.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Åh nej, det kunne såmænd ikke falde mig ind at bryste mig af, at jeg skulle have mere forstand på bibliotekerne, end nogen andre har her i salen, men jeg må sige, at den forstand, jeg måske har på det, får mig til at reagere noget anderledes, end den forstand,

hr. Povl Brøndsted måske har på biblioteker, får ham til at reagere.

Min respekt for hr. Povl Brøndsteds forstand på biblioteker er altså ikke ret stor, fordi jeg synes, at det resultat, som kommer ud af det, vi sidder her og laver, er meget dårligt. Det kan vi ikke være bekendt over for befolkningen, og det vil jeg i hvert fald have lov til at sige, uanset at nogle har en helt anden opfattelse.

Poulsgaard (FP):

I modsætning til hr. Povl Brøndsted så forstår jeg da udmærket, at fru Ingerlise Koefoed står og bryster sig, for SF har sandelig noget at bryste sig af. Der ligger jo næsten en SF-kulturpolitik her. Vi startede dette arbejde med et rimelig godt udgangspunkt – ikke nær så godt, som hvis vi selv skulle skrive biblioteksloven – men ministeren havde da fattet lidt af, hvad det drejer sig om: vi skulle til at spare lidt på det alt for store biblioteksvæsen, vi har.

Men jeg skal love for, at den bibliotekslov, efterhånden som vi er kommet igennem anden og nu er ved tredje behandling, er blevet punkteret og amputeret, så man simpelt hen ikke kan kende det oprindelige forslag. Man kan jo næsten ikke se forskel på dette forslag og så den oprindelige bibliotekslov, og jeg forstår simpelt hen ikke, at de konservative vil være med til at gennemføre det, for det gør man jo rent faktisk. Man undlader at stemme til ændringsforslag nr. 1 og 2.

Jeg kan oplyse tingets medlemmer om, at vi stemmer imod ændringsforslag nr. 1 og 2. Så bliver vi nok nødt til at stemme for de andre ændringsforslag, og da det måske er et milligram bedre end det, vi har nu, så ender det jo nok også med, at vi ved tredje behandling stemmer for.

Men jeg siger til lykke til SF. Det er godt arbejde, men det er for dårligt gjort af den borgerlige blok.

Larsen-Ledet (RV):

Det radikale venstre stemmer for ændringsforslagene nr. 1, 2 og 3, og flertallet af det radikale venstre har besluttet sig for at stemme for ministerens ændringsforslag om en dispensationsansøgning.

Vi finder, at det fortsat kan være rimeligt at give muligheder for at fravige hovedbe-

[Larsen-Ledet]

stemmelsen i ganske særlige tilfælde. Det bliver ikke mange, men der kan i visse kommuner være konkrete forhold, der kan gøre dispensationsadgang rimelig. Vi gør det ikke uden betænkelighed. Man kan frygte, at dispensationsadgangen vil blive administreret for løst, og når vi stemmer for, siger vi derfor samtidig til ministeren, at denne dispensationsadgang skal administreres med stor fasthed, således at der absolut kun skal gives dispensation, hvor det virkelig er fornuftigt ud fra en vurdering af de lokale forhold.

Vi agter at holde nøje øje med, hvordan bestemmelsen administreres, og vi vil med jævne mellemrum allerede i løbet af næste samling afkræve ministeren svar på, hvorledes dispensationsadgangen administreres. Hvis den skulle blive administreret for løst, agter vi at tage lovgivningsinitiativ til en stramning af loven.

Vi anmoder ministeren om at lægge mærke hertil, og det er herefter op til ministeren selv, om lovbestemmelsen kan bevares i den udformning, der her skal stemmes om.

Dræbye (RV):

Jeg skal på fru Lone Dybkjærs, fru Aase Olesens og egne vegne begrunde, hvorfor vi stemmer imod ændringsforslag nr. 4 og 5.

Der flyttes ved overgangen til bloktilskud omkring 50 mill. kr. fra kommuner med et udbygget biblioteksvæsen over til kommuner med en dårligere biblioteksservice, deriblandt en række af kommunerne med deltidsbiblioteksvæsen.

Vi er tilhængere af, at overgangen til bloktilskud gennemføres, dels fordi det er i god overensstemmelse med hele kommunalreformen, dels fordi det betyder en reel udligning imellem rige og fattige kommuner. På den anden side har vi altid sagt, at en overgang til bloktilskud måtte kombineres med et mindstekrav for biblioteksbetjeningen alene af den grund, at overgangen til bloktilskud ikke skulle betyde en forringelse af den samlede biblioteksbetjening. Men dertil kommer, at det er vigtigt, at vi får sikret den frie låneret, og det gør vi efter vores opfattelse bedst, når der er garanti for, at der i alle kommuner er et vist minimum af biblioteksbetjening.

Den dispensationsadgang, som er foreslået indført, er ganske vist lidt mere præcist for-

muleret end den, der hidtil har været i lovgivningen. Alligevel må vi konkludere, at der i forbindelse med biblioteksloven er en meget lang tradition for, at den eksisterende adgang til dispensation bruges i fuldt omfang, og at der derfor ikke i forbindelse med beslutning om overgang til heltidsbibliotek tidligere er blevet gennemført den overgang, som folkettingen egentlig har forudsat, og det er sket under vekslende ministres politiske ansvar. Derfor tror vi ikke på, at den dispensationsadgang vil ændre på denne tradition, og derfor ønsker vi den ikke gennemført.

Jeg skal til slut sige, at vi er opmærksomme på, at lovforslaget ved en forkastelse af ministerens ændringsforslag får et lidt mindre heldigt udseende, fordi den paragraf, der så bliver stående, er både uklar og teknisk dårlig, ligesom den ikke rigtig hænger sammen med den øvrige del af denne paragraf. Derfor ser vi gerne, at der på et senere tidspunkt sker en præcisering af den bestemmelse, der nu så forhåbentlig kommer til at stå i loven.

Wilhelm (VS):

VS kan stemme for ændringsforslag nr. 1-3 og nr. 6 og vil stemme imod nr. 4 og 5.

Jeg synes, at det er forbløffende at opleve socialdemokratiet i dag. Jeg troede faktisk, det var en fejl forleden, da man stemte imod det, der dengang var de radikales ændringsforslag. Jeg er ganske enig med socialdemokratiet i, at de ændringsforslag, socialdemokratiet forleden sammen med SF havde til afstemning, var bedre. De gav en forpligtelse på disse områder med hensyn til det musikbærende materiale og med hensyn til andre standardkrav, og dem støttede vi også. Men når man ikke kunne få dem igennem og der nu igen, denne gang stillet fælles af SF og de radikale, kommer en blødere og mere vag, mindre forpligtende, men dog en bestræbelse på at opnå de samme mål? At socialdemokratiet forleden ligefrem stemte imod, anså jeg for en teknisk fejl, som vi alle sammen kan gøre os skyldige i, men at man i dag meddeler, at man vil være dem, der sikrer, at disse henstillinger og disse bestræbelser falder til jorden ved, at man undlader at stemme, synes jeg placerer socialdemokratiet som det alt-eller-intet-parti, det plejer at beskyldes om andre for at være. Jeg synes, det er meget

[Wilhjelm]

beklageligt, hvis det, fru Mette Groes sagde, fastholdes: I hvert fald synes jeg, man trænger til en forklaring på det, som er noget mere logisk end den, fru Mette Groes her gav.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er blot af hensyn til klarheden. Jeg vil godt lige forklare, hvorfor jeg før bad om, at vi, hvis ændringsforslag nr. 4 blev forkastet, ønskede afstemning over ændringsforslag nr. 5. Grunden er den, at ændringsforslag nr. 5 hedder noget så teknisk som: »Nr. 9 udgår.« Men i nr. 9 i den form, lovforslaget havde efter afstemningen ved anden behandling, står:

»Efter 1. januar 1984 kan stillingen som leder af et bibliotek kun nybesættes med en faguddannet bibliotekar, medmindre ingen faguddannet bibliotekar søger stillingen.«

Bortset fra at dette, som hr. Dræbye også sagde, måske er lidt svært at læse, er lidt dårligt formuleret, ønsker vi, at det kommer til at stå i loven, for hvis vi ikke stemmer for, at det kommer til at stå der, kommer der ikke til at stå noget som helst om, hvad der skal ske i de biblioteker, der i dag har ansat en ikke-faguddannet bibliotekar som leder, når denne leder går af.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg vil sige om ændringsforslaget, at det er da rigtigt, at der herefter ikke, hvis dette ændringsforslag ikke vedtages, vil være de retningslinjer for at give dispensationer, som dette ændringsforslag indeholdt. Men hvis ændringsforslaget ikke skulle blive vedtaget, vil jeg naturligvis give tilsagn om at tale med de partier, der står bag loven ved dens vedtagelse ved tredje behandling, om, hvordan vi så skal lave de dispensationsadgange. Naturligvis er det ministerens ansvar, og det er ikke for at lægge ansvaret fra mig, men jeg er helt parat til at drøfte det. Hvis man nu får lidt mere tid til det, tror jeg, vi kan finde en god løsning på det med de partier, der vil støtte forslaget ved tredje behandling. Alligevel vil jeg naturligvis anbefale, at man stemmer for ændringsforslaget, for jeg synes, det er rarest at få det på plads nu.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1

vedtoges med 35 stemmer mod 16; 119 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2

vedtoges med 35 stemmer mod 16; 123 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4

forkastedes, idet 87 stemte for, 87 imod; 1 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5

forkastedes, idet 87 stemte for, 88 imod.

Ændringsforslag nr. 6

vedtoges uden afstemning

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 90 stemmer mod 86.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 11.54

Mødet genoptaget kl. 13.15

Samtykke til behandling:

Formanden:

[Formanden]

Den næste sag på dagsordenen kan kun med tingets samtykke behandles i dette møde, men hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykket som givet. (Ophold). Det er givet.

Man gik da til:

11) Tredje behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til udlændingelov.

(Fremsat 20/1 83. Første behandling 2/2 83. Betænkning 27/5 83. Første del af anden behandling 30/5 83. Tilføjelse til betænkning 31/5 83. Anden del af anden behandling 2/6 83. Tillægsbetænkning 2/6 83).

Der var stillet 6 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Forhandling

Ebba Strange (SF):

Socialistisk folkeparti har stillet et ændringsforslag til tredjebehandlingen, som går ud på, at også folk, der søger opholdstilladelse med henblik på at leve sammen, kan få et eventuelt afslag prøvet ved en domstol. Realiteten i ændringsforslaget er, at mange andengenerationsindvandrere gifter sig med unge mennesker fra deres hjemland, og derfor er det vigtigt, at der findes en ankemulighed, hvis de ikke får den opholdstilladelse, de søger i forbindelse med et sådant giftermål.

Vi har hørt forligsparterne, om det var en fejl, om man havde glemt, at disse administrative afgørelser også skulle kunne domstolsprøves. Det var det ikke. Vi mener, det er en retfærdighedshandling at give indvandrerne den mulighed for domstolsprøvelse, og derfor har vi stillet ændringsforslag herom ved tredje behandling.

Med hensyn til de andre ændringsforslag skal jeg sige, at vi stemmer imod fremskridtspartiets, som betyder en opstramning af lovforslaget, som vi ikke kan gå ind for. Vi stemmer for de 2 af forligspartiernes ændringsforslag, nemlig dem, der går ud på at

klargøre den oprindelige lovtekst, idet vi er enige i den klargøring, der sker, men vi stemmer imod ændringsforslag nr. 5, fordi vi mener, at der i den klargøring, der ligger dér, også ligger en opstramning.

Knud Lind (FP):

Når fremskridtspartiet har stillet 2 ændringsforslag, skyldes det, at forligspartierne, det vil sige regeringen og socialdemokratiet, lavede om på reglerne om udvisning på grund af straffelovsovertrædelser, når udlændingen har boet 7 år i Danmark, i forhold til fremmedlovsudvalgets betænkning, det vil sige flertallet i fremmedlovsudvalget.

Man skriver i sine bemærkninger, at der skal være tale om grov kriminalitet, og at forbrydelsen skal kunne give en ubetinget fængselsstraf på mindst 6 år. Ud over de 6 år skal man se på arten og grovheden. Man behøver ikke at se på arten og grovheden, når man samtidig kræver mindst 6 års fængsel. Ser man i den sidste kriminalstatistik over de faktisk idømte straffe, konstaterer man, at der i realiteten kun er 2 kategorier af forbrydelser, der medfører 6 års fængsel og dermed muligvis – muligvis – udvisning. Det er drab, og det er røveri af særlig farlig karakter, og så er det et enkelt tilfælde af narkokriminalitet, ét eneste tilfælde af overtrædelse af straffelovens § 191. Man kunne derfor lige så godt sige, at man slet ikke ønsker, at udlændinge, som har boet her i landet i 7 år, skal kunne udvises.

Realiteten er, at der er drab, der er røveri af særlig farlig karakter og der er grovere narkoforbrydelser tilbage. Nu skal dertil siges, at den sidste statistik over dette er fra 1978, og jeg er bekendt med, at der – jeg tror, det er inden for det sidste års tid eller så – er faldet lidt strengere domme for narkotikaforbrydelser. Regeringen og socialdemokratiet har også i sine udvisningsregler bestemt, at en udlænding, som har boet i Danmark i 4 år, kun kan udvises, hvis pågældende bliver idømt en ubetinget fængselsstraf på mindst 4 år, også her under hensyntagen til arten og grovheden af forbrydelsen.

Det er de ting, domstolene skal tage hensyn til, når de eventuelt skal vurdere, om pågældende skal udvises. Det betyder i realiteten, at en udlænding ikke bliver udvist, selv om pågældende har begået voldtægt, pyro-